

Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen soveltamisohjeet 1.1.2024 alkaen

Aluehallitus 22.01.2024 § 7

Valmistelija Erkki Penttinen

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Liikkumista tukevat palvelut pitävät sisällään sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun. Palvelut järjestetään ensisijaisesti osana yleistä palvelujärjestelmää sosiaalihuoltolain mukaisesti. Näitä ensisijaisen lainsäädännön perusteella myönnettäviä kuljetuspalveluja ja -tukia ovat mm. sosiaalihuoltolain perusteella järjestetyt liikkumista tukevat palvelut. Mikäli sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut eivät ole riittäviä ja sopivia, tulee arvioitavaksi vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun tarve.

Sosiaalihuoltolain mukaisia liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä, kutsuohjattua joukkoliikennettä tai palvelulinjoja alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella. Liikkumisen tuki on tarkoitettu jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamista varten.

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun tavoitteena on edistää vaikeavammaisten henkilöiden tasa-arvoa, toimintamahdollisuuksia, omatoimista suoriutumista ja edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Kuljetuspalvelun avulla vaikeavammaiselle henkilölle järjestetään liikkumismahdollisuus kohtuullisin henkilökohtaisin kustannuksin. Kuljetuspalvelu on joukkoliikennettä korvaavaa palvelua vaikeavammaiselle henkilölle.

Asiakasmaksulain 2 a pykälän mukaan kuljetuspalvelun omavastuu peritään asiakkaalta ja asiakas saa tätä päätöstä vastaavan laskun. Pohjanmaan hyvinvointialue laskuttaa kuljetuspalveluiden omavastuut asiakkailta jälkikäteen kuukausittain toteutuneiden matkojen mukaisesti. Soveltamisohjeissa on myös kuljetuspalvelun omavastuu osuudet sekä lähikunnat ja asiointikunnat liitteenä.

Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvosto on antanut liitteenä olevan lausunnon (11.1.2024, Vammaisneuvoston kokous).

Sektorijohtaja, työikäiset Penttinen Erkki

esittää, että hallitus hyväksyy liitteenä olevat kuljetuspalveluiden soveltamisohjeet käyttöön otettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Päätös:

Esittelijä veti asian pois esityslistalta.

Kokous keskeytettiin klo 11.20-11.55 lounaan ajaksi.

Jakelu

Aluehallitus 19.02.2024 § 41

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Vammaisneuvosto on käsitellyt kokouksessaan 8.2.2024 vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelun ja liikkumista tukevan palvelun täydennettyjä soveltamisohjeet, joita on täydennetty ja tarkennettu vammaisneuvoston kommenttien perusteella. Vammaisneuvoston antamien lausuntojen osalta on tehty liitteinä oleviin ohjeisiin seuraavat tarkennukset tai toimenpide-ehdotukset:

- todetaan, että soveltamisohjeissa on selvästi mainittu, että kuljetuspalvelumatkojen määrä on vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa ja että päätös tehdään yksilöllisten tarpeiden pohjalta
- selkokielisen ohjeen laatiminen tehdään samassa yhteydessä, kun laaditaan uudet ohjeet vuodelle 2025 ja ne valmistellaan yhdessä vammaisneuvoston kanssa
- kuljetuspalvelua voidaan käyttää myös työhaastatteluihin osallistumiseen tehtyihin matkoihin, mutta ei työpäivän aikana tehtäviin työnantajan määräämiin työmatkoihin
- kuljetuspalvelu koskee perusopetuksen jälkeistä opiskelua, näiltä vammaispalvelulain mukaisilta matkoilta ei peritä omavastuusuutta
- vakiotaksin saaminen perustuu yksilölliseen harkintaan, perusteita vakiotaksin saamiselle on kirjattu ohjeeseen.
- saattajan osalta ohjeeseen kirjattu, että vaikeavammaisen henkilön perheenjäsen tai läheinen voi toimia saattajana. Vammaispalvelulain tarkoittamia kuljetuspalveluja ei ole kuitenkaan tarkoitettu vaikeavammaisen henkilön perheenjäsenien liikkumiseen, elleivät he toimi samalla vaikeavammaisen henkilön avustajina tai saattajina. Vaikeavammaisen henkilön mukana tulevat muut henkilöt kuin saattaja tai avustaja, joutuvat siten suorittamaan kuljetuspalveluyrittäjän perimän maksun.
- sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumista tukevan palvelun tulorajojen osalta todetaan, että hyvinvointialue voi kohdentaa määrärahat kaikkein vaikeimmassa asemassa oleville henkilöille. Tämä ei kuitenkaan ole ainoa peruste arvioida palvelun tarvetta, vaan tuen myöntäminen perustuu yksilölliseen palvelutarvearvioon.

Sektorijohtaja, työkäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että hallitus päättää:

- hyväksyä liitteinä olevat vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelun ja liikkumista tukevan palvelujen ohjeistukset 1.3.2024 alkaen.

Päätös:

Asia palautettiin jatkovalmisteluun asian käsittelyn aikana tehtyjen ehdotusten pohjalta. Aluehallitus totesi, että nykyiset ohjeet ovat voimassa uusien soveltamisohjeiden hyväksymiseen saakka.

Hallituksen jäsen Joacim Sandbacka ehdotti, että tekstiä "Kuljetuspalvelua voidaan käyttää myös työhaastatteluihin osallistumiseen tehtyihin matkoihin, mutta ei työpäivän aikana tehtäviin työnantajan määräämiin työmatkoihin" muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Kuljetuspalvelua voidaan käyttää työhaastatteluihin osallistumiseen tehtyihin matkoihin ja tarveharkinnan mukaan työpäivän aikana tehtäviin työmatkoihin silloin kun työnantaja ei vastaa kustannuksista." Jäsen Carola Lithén kannatti ehdotusta.

Hallituksen jäsen Mervi Rantala ehdotti sen jälkeen seuraavia muutoksia Pohjanmaan hyvinvointialueen liikkumista tukevien palvelujen myöntämistä koskeviin soveltamisohjeisiin:

ohjeeseen lisätään seuraava teksti: Liikkumisen tuki voi olla välttämätön palvelu, jotta kotona asuminen olisi mahdollista.

ohjeesta poistetaan teksti: Yksin asuvan hakijan tulot ja käteisvarallisuus tai yhteistaloudessa puolison tai avopuolison kanssa asuvan yhteiset tulot ja käteisvarallisuus eivät saa ylittää tulo- ja tilisäästörajoja.

Vuoden 2024 tulo- ja tilisäästörajoja muutetaan seuraavasti:

- Yhden henkilön talous 1 450 €/kk / tilisäästöt 5 000 €
- Kahden henkilön talous 2 700 €/kk / tilisäästöt 8 000 €

Aluehallitus tutustui ehdotuksiin, mutta päätti sen jälkeen palauttaa asian jatkovalmisteluun.

Jakelu

Aluehallitus 25.03.2024 § 64

169/00.02.01/2024

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumista tukevaan ohjeeseen on lisätty teksti: Liikkumisen tuki voi olla välttämätön palvelu, jotta kotona asuminen olisi mahdollista.

Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumista tukevan palvelun tulo- ja tilisäästörajojen osalta todetaan, että hyvinvointialue voi kohdentaa määrärahat kaikkein vaikeimmassa asemassa oleville henkilöille. Tulorajat on tämän vuoksi jätetty ohjeeseen. Tämä ei kuitenkaan ole ainoa peruste arvioida palvelun tarvetta, vaan tuen myöntäminen perustuu yksilölliseen palvelutarvearvioon.

Myöskään työpäivän aikaisten matkojen osalta esitystä ei ole muutettu. Työpäivän aikana tapahtuvat tavanomaiset työmatkat kuuluvat työnantajan korvattavaksi. Oikeusratkaisut vahvistavat tätä näkökulmaa. Esimerkiksi Helsingin HAO 6.11.2021 nro 01/0870/6: "Korvattavaksi eivät tule sellaiset matkat, jotka vammaisen työntekijä tekee työsopimuksensa tai työnantajan määräyksen perusteella."

Sektorijohtaja, työkäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että hallitus päättää:

- hyväksyä liitteinä olevat vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelun ja liikkumista tukevan palvelujen ohjeistukset 1.4.2024 alkaen.

Päätös:

Hallituksen jäsen Mervi Rantala ehdotti seuraavia muutoksia liikkumista tukevien palvelujen myöntämisen soveltamisohjeisiin Pohjanmaan hyvinvointialueella:

-ohjeista poistetaan teksti: Yksin asuvan hakijan tulot ja käteisvarallisuus tai yhteistaloudessa puolison tai avopuolison kanssa asuvan yhteiset tulot ja käteisvarallisuus eivät saa ylittää tulo- ja tilisäästörajoja.

-Vuoden 2024 tulo- ja tilisäästörajat muutetaan seuraaviksi:

- yhden henkilön taloudessa bruttotulot 1 450 euroa kuukaudessa / tilisäästöt 5 000 euroa

- kahden henkilön taloudessa bruttotulot 2 700 euroa kuukaudessa / tilisäästöt 8 000 euroa.

David Pettersson kannatti Rantalan ehdotusta. Rantalan ehdotus voitti äänestyksen, sillä valmistelijan ehdotus sai 5 kyllä-ääntä ja Rantalan ehdotus 6 ei-ääntä. Äänestysluettelo on ohessa.

Pöytäkirjaan merkittiin, että hallituksen puheenjohtaja Anne Salovaara-Kero ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28 § 3 kohdan mukaisesti (intressijäävi). Varapuheenjohtaja Peter Sjökvist toimi puheenjohtajana pykälää käsiteltäessä.

Jakelu